

مقایسه‌ی هزینه‌های حسابداری و اقتصادی تولید گوشت مرغ در استان اصفهان

حسین فرقانی* - مهدی کیانی ابری**

چکیده

رشد بالای جمعیت در سال‌های اخیر، نیاز روزافزون کشور به مواد پروتئینی (گوشت قرمز و مرغ) را تشدید کرده است. از این رو ضرورت دارد، میزان سرمایه‌گذاری در تولید مواد پروتئینی از جمله گوشت مرغ افزایش یابد. این امر مستلزم آن است که سرمایه‌گذاری از وضعیت این صنعت، از هزینه‌ی تولید، اطلاع داشته باشد. این تحقیق با استفاده از روش نمونه‌گیری ۱۰۰ نمونه از ۱۶۰۰ واحد در استان اصفهان انتخاب شد و با جمع‌آوری اطلاعات از طریق پرسش‌نامه، هزینه‌ی تمام شده از لحاظ اقتصادی و حسابداری محاسبه و سپس با استفاده از نرم افزارهای *spss* و *Excell* مقایسه‌ی میانگین‌ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج نشان داد که بین هزینه‌ی اقتصادی و حسابداری با میانگین قیمت بازار تفاوت معنی‌دار وجود دارد و همچنین بیش‌ترین هزینه‌ی تولید به لحاظ حسابداری و اقتصادی در ظرفیت کم‌تر از ۵۰۰۰ قطعه می‌باشد. ولی کم‌ترین هزینه از لحاظ اقتصادی بین ۵۰۰۰ تا ۷۰۰۰ قطعه و از لحاظ حسابداری بین ۱۵۰۰۰ تا ۲۰۰۰۰ قطعه می‌باشد و از لحاظ فاصله تا مرکز استان، نیز از لحاظ اقتصادی فواصل کم‌تر از ۵۰ کیلومتر تفاوت معنی‌دار با سایر فواصل دارد.

کلیدواژه: هزینه‌ی اقتصادی، بهای تمام شده حسابداری، گوشت مرغ، نرم‌افزارهای *spss*، *Excell*

۱- مقدمه

در دنیای امروز برای پاسخ‌گویی به بخشی از احتیاجات غذایی جمعیت رو به رشد، تأمین مواد خوراکی حیوانی مورد نیاز انسان را به طور متوسط ۲۹ گرم در روز توصیه کرده

* مربی دانشگاه ایلام، عهده‌دار مکاتبات

** مربی دانشگاه آزاد واحد اردستان

تاریخ وصول: ۸۴/۱۲/۱۴ - پذیرش نهایی: ۸۵/۳/۲۹

است. اما در کشور ایران این رقم حدود ۲۰ گرم است، که ۱۷ گرم آن از طریق تولیدات داخلی و ۲ گرم آن از طریق واردات تأمین می‌شود، که در این صورت پروتئین مصرفی سرانه در کشور ۳ درصد پایین‌تر از میزان توصیه شده است. (صنعت مرغداری گوشتی در ایران/۷). یکی از بهترین راه‌های دستیابی به پروتئین با قیمت ارزان، کیفیت بالا و در زمان کوتاه تولید گوشت مرغ می‌باشد. (توانمندی‌ها و علل ضرورت صنعت طیور/۲۱) و بر اساس گزارش سازمان جهانی خواروبار و کشاورزی، ایران چهاردهمین تولیدکننده‌ی گوشت در جهان و ششمین کشور تولیدکننده در آسیا و بیش‌ترین سهم را در تولید گوشت مرغ در خاورمیانه دارد. (بررسی وضعیت صنعت مرغداری ایران/۲۶).

با اهمیتی که تولید مرغ در رفع نیاز پروتئینی جامعه دارد و نیز رفع وابستگی از واردات و حتی صادرات آن لازم است. علاوه بر تداوم فعالیت تولید، میزان سرمایه‌گذاری در این صنعت افزایش یابد. افزایش سرمایه‌گذاری منوط به ارائه‌ی اطلاعات لازم در مورد هزینه‌ی تولید است تا سرمایه‌گذاران از میزان بازدهی حاصله (تفاوت هزینه و درآمد) اطلاع حاصل کنند و با مقایسه‌ی امکان‌های مختلف سرمایه‌گذاری، در این صنعت سرمایه‌گذاری کنند.

۲- ادبیات تحقیق

در ارتباط با مقایسه‌ی هزینه‌ی اقتصادی و حسابداری تولید گوشت مرغ تحقیق منسجمی انجام نگرفته است؛ ولی در این قسمت به چند مورد از تحقیقاتی که در ارتباط با هزینه‌های مرغ گوشتی انجام گرفته، اشاره می‌شود. گلیان و همکاران (۱۳۶۶) به این نتیجه رسیده‌اند که چنانچه قیمت جوجه یک‌روزه گران و قیمت دان ارزان باشد توصیه می‌شود که جوجه‌های پرواری با وزن نهایی بیش‌تر و بر عکس چنانچه قیمت جوجه یک‌روزه پایین و قیمت دان بالا باشد، توصیه کرد که جوجه‌های پرواری با وزن نهایی کم‌تر تولید شود. بدیهی است که این تا هنگامی قابل قبول است که قیمت فروش جوجه‌ی پرواری تغییر نکند. چیدری و نیک سیرت (۱۳۸۰) نشان دادند که تولید در واحدهای مرغداری با ظرفیت بالای ۱۰ هزار قطعه، از نهاده‌های تولید، به نحو مطلوب‌تری استفاده می‌کنند و هم‌چنین بهره‌وری کل واحدهای بزرگ از واحدهای کوچک بیش‌تر می‌باشد. بستاکی و صادقی (۱۳۸۱) نشان دادند که تأثیر سیاست‌های مداخله مستقیم قیمت بر ارزش افزوده مرغ‌داری، مثبت و

جهت‌گیری‌های سیاست‌های قیمت‌گذاری دولت در سال ۶۹ به سود حمایت از تولید بوده است.

با توجه به اهمیت موضوع سوالات زیر برای این تحقیق مطرح شد، ظرفیت بهینه از لحاظ اقتصادی و حسابداری چگونه است؟ آیا بین قیمت تمام شده حسابداری و قیمت بازار تفاوت معنی‌داری وجود دارد؟ آیا بین هزینه‌ی اقتصادی و قیمت بازار تفاوت معنی‌دار وجود دارد؟ در شهرستان‌های مورد بررسی کم‌ترین هزینه‌ی تولید از لحاظ حسابداری و اقتصادی چگونه است؟ آیا مقدار فاصله تا مرکز استان تأثیر معنی‌داری بر هزینه‌های اقتصادی و حسابداری دارد؟

برای جواب‌گویی به این سوالات از شاخص‌های بهای تمام شده حسابداری و اقتصادی استفاده شده است.

۳- جامعه آماری و روش نمونه‌گیری

برای تعیین حجم مناسب نمونه، ابتدا اطلاعات مربوط به کلیه‌ی مرغ‌داری‌های استان اصفهان از معاونت امور دام استان اخذ شد. آمار مرغ‌داری‌های گوشتی استان پس از وارد شدن در برنامه Excell بر حسب ظرفیت‌های مرغ‌داری‌ها، از کم‌ترین به بیش‌ترین مرتب شد و مرغ‌داری‌های در طبقات صفر تا ۴۹۹۹ قطعه‌ای، ۵۰۰۰ تا ۹۹۹۹ قطعه‌ای، ۱۰۰۰۰ تا ۱۴۹۹۹ قطعه‌ای، ۱۵۰۰۰ تا ۱۹۹۹۹ قطعه‌ای، ۲۰۰۰۰ تا ۲۴۹۹۹ قطعه‌ای و بیش‌تر، دسته‌بندی شدند، در هر یک از طبقات مذکور تعداد مرغ‌داران، میانگین و واریانس آن طبقه به‌دست آمد و به کمک فرمول زیر تعداد نمونه مورد نیاز بر حسب ۹۵ درصد (یعنی $Z=1/96$) و خطای تخمین ۱۰ درصد محاسبه شد.

$$n = \frac{NZ^2\delta^2}{(N-1)d^2 + Z^2\delta^2}$$

که در آن n تعداد نمونه‌ی مورد نیاز از جامعه اصلی N ، تعداد نمونه‌ی تصادفی محاسبه شده در طبقات نمونه‌گیری، Z^2 عدد استاندارد مطابق با دقت مورد نظر به توان ۲، δ^2 واریانس جمعیت نمونه مورد نظر بر حسب n ، $d^2 = (\mu * 0/1)^2$ ، میانگین جمعیت نمونه تصادفی یا محاسبه شده است.

به این طریق تعداد کل مرغ‌داری‌های انتخاب شده ۷۵ واحد مرغ‌داری بود که به منظور افزایش دقت آزمایش، این تعداد به ۱۰۰ واحد مرغ‌داری افزایش داده شد که بر اساس

صورت جمعیت در هر طبقه در شهرستان‌های مختلف استان اصفهان، تعداد نمونه‌ها به صورت تصادفی ساده از هر طبقه انتخاب شد که شامل ۸ واحد در شهرستان خمینی‌شهر، ۱۱ واحد در شهرستان برخوار و میمه، ۸ واحد در شهرستان سمیرم، ۱۸ واحد در شهرستان نائین، ۱۰ واحد در شهرستان اصفهان، ۹ واحد در شهرستان فلاورجان، ۹ واحد در شهرستان شهرضا، ۷ واحد در شهرستان گلپایگان، ۱۰ واحد در شهرستان نجف‌آباد، ۱۰ واحد کاشان شد. روش جمع‌آوری اطلاعات از طریق مراجعه‌ی حضوری و پر کردن پرسش‌نامه انجام شد و برای اطمینان از صحت اطلاعات جمع‌آوری شده از مدارک مالی شرکت‌ها و همچنین اطلاعات جمع‌آوری شده سازمان بازرگانی استان و معاونت امور دام استان کمک گرفته شد.

۱-۳- روش‌شناسی تحقیق

با توجه به هدف این مقاله، هزینه از لحاظ حسابداری و اقتصادی مورد بحث قرار گرفته است.

هزینه عبارت است از دست دادن منابع که به منظور دستیابی به یک هدف مشخص واقع شده و یا بالقوه واقع می‌شود و بر حسب واحد پول اندازه‌گیری می‌شود (حسابداری صنعتی/۴۰). در این تحقیق برای محاسبه‌ی بهای تمام شده حسابداری از فرمول زیر استفاده شده است:

$$MC_j = L_j + M_j + O_j$$

که در آن MC_j (هزینه‌ی ساخت کالای j) و L_j (هزینه‌ی دستمزد مستقیم تولید کالای j)، M_j (هزینه‌ی مواد مستقیم تولید کالای j) و O_j (هزینه‌ی سربار تولید کالای j).

هزینه‌ها از دیدگاه اقتصادی به دو گروه هزینه‌های صریح و غیر صریح (ضمنی) تقسیم‌بندی می‌شود. (اقتصاد خرد/۱/۲۱۰ و اقتصاد خرد/۱۸۳ و اصول علم اقتصاد/۴۷۳) -

در این تحقیق برای محاسبه‌ی هزینه از لحاظ اقتصادی از فرمول زیر استفاده می‌شود.

$$T_j = (FC_j + VC_j) + OC_j$$

که در آن FC_j (هزینه‌ی ثابت ساخت کالای j) و VC_j (هزینه‌ی متغیر ساخت کالای j) در برگیرنده‌ی هزینه‌های صریح و OC_j (هزینه‌های غیر ضمنی کالای j) است. که هزینه‌ی متغیرشان شامل: هزینه‌ی دان، هزینه‌ی هر قطعه اولیه، هزینه‌ی بهداشتی، هزینه‌ی نیروی کار، هزینه‌ی برق، هزینه‌ی تعمیرات و نگهداری و همچنین هزینه‌های ثابت

شامل هزینه‌ی ساخت مرغ‌داری، هزینه‌ی خرید دستگاه‌های گرم‌کن و خنک‌کن و هزینه‌ی خرید میکسچر است.

برای محاسبه‌ی هزینه‌ی غیر صریح از فرمول زیر استفاده شده است:

$$OC_j = (RI(FC_j + VC_j + SC + LA) + LA + SC$$

که در آن LA (هزینه‌ی حقوق مالک که مدیریت شرکت را به عهده دارد)، SC (هزینه‌ی اجاره شرکت که اجاره‌ای نیست)، RI (نرخ بهره‌ی ۳ ماه بانکی به دلیل این که دوره‌ی کامل جوجه‌ریزی حداکثر سه ماه است).

پس از محاسبه هزینه تمام شده، میانگین و میانگین کل هزینه‌های اقتصادی و حسابداری، میانگین هزینه تمام شده در ظرفیت‌های مختلف، میانگین هزینه تمام شده در ظرفیت‌های مختلف، میانگین هزینه‌ی تمام شده در شهرستان‌های انتخاب شده از طریق آزمون tی استیودنت و با استفاده از نرم‌افزار SPSS مورد مقایسه قرار گرفته است.

۴- یافته‌های تحقیق

برای مقایسه میانگین هزینه یک کیلو گوشت مرغ از لحاظ حسابداری با میانگین قیمت بازار یک کیلو گوشت مرغ در سال ۸۱ در استان اصفهان از آزمون میانگین از توزیع tی استیودنت استفاده شد. با توجه به میانگین محاسبه شده، (۷۴۶۰) ریال و میانگین قیمت مرغ در سال ۸۱ (۹۵۰۰ ریال) t محاسبه شده برابر با ۱۰/۸۳ می‌باشد. که با اطمینان ۹۹ درصد، تفاوت معنی‌داری بین میانگین‌ها وجود دارد. همچنین میانگین هزینه‌ی یک کیلو گوشت مرغ از لحاظ اقتصادی (۸۶۲۰ ریال) با میانگین قیمت بازار (۹۵۰۰ ریال) مورد مقایسه قرار گرفت. نتایج نشان داد که t محاسبه شده برابر با ۳/۳۳ می‌باشد که با اطمینان ۹۸ درصد، تفاوت معنی‌داری بین میانگین‌ها وجود دارد. لازم به ذکر است که هزینه‌های تولید بیش‌تر از جنبه‌ی حسابداری مورد توجه برنامه‌ریزان و حتی تولیدکنندگان قرار می‌گیرد، در صورتی که هزینه‌های واقعی تولید همان هزینه‌های اقتصادی است زیرا علاوه بر هزینه‌های صریح، هزینه‌های غیر صریح (اجاره، مدیر یا صاحب کار ...) را نیز شامل می‌شود. برای معین کردن بهترین ظرفیت، ظرفیت‌های تولید را به پنج طبقه تقسیم شده و میانگین هزینه‌ی تمام شده یک کیلو گوشت مرغ از بُعد اقتصادی و حسابداری در ظرفیت‌های مورد نظر محاسبه شده که در جدول زیر آمده است.

جدول شماره ۱ - میانگین هزینه‌ی تمام شده یک کیلو گوشت مرغ در ظرفیت‌های مختلف از لحاظ حسابداری و اقتصادی

ظرفیت	درصد (تعداد)	میانگین هزینه از لحاظ حسابداری	میانگین هزینه از لحاظ اقتصادی
۰-۵۰۰۰	۰/۱۳	۸۰۱۳/۶	۹۷۵۴/۸
۵۰۰۰-۱۰۰۰۰	۰/۲۱	۶۸۶۵/۷	۷۶۳۴/۱
۱۰۰۰۰-۱۵۰۰۰	۰/۳۲	۷۷۸۰/۹	۹۱۳۴/۷
۱۵۰۰۰-۲۰۰۰۰	۰/۱۰	۹۷۰۵/۵	۸۷۳۴/۸
۲۰۰۰۰-۲۵۰۰۰	۰/۱۲	۸۷۹۴/۱	۹۰۱۳/۵
بیش از ۲۵۰۰۰	۰/۱۲	۷۶۳۲/۱	۸۷۹۱/۵

منبع: یافته‌های تحقیق

در جدول ۱ ملاحظه می‌شود که از لحاظ اقتصادی کم‌ترین هزینه‌ی تمام شده در ظرفیت بین ۵۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰ قطعه است و بیش‌ترین هزینه مربوط به ظرفیت کم‌تر از ۵۰۰۰ قطعه است که اهداف هزینه بین این دو ظرفیت ۲۸ درصد است. از لحاظ حسابداری کم‌ترین هزینه مربوط به ظرفیت بین ۵۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰ قطعه است و بیش‌ترین هزینه مربوط به ظرفیت بین ۱۵۰۰۰ تا ۲۰۰۰۰ قطعه است و اختلاف هزینه بین این دو ظرفیت ۱۱ درصد است. همان‌طوری که ملاحظه می‌شود کم‌ترین هزینه از لحاظ حسابداری و اقتصادی مربوط به ظرفیت بین ۵۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰ قطعه است. سپس شهرستان‌های مورد مطالعه از لحاظ فاصله با مرکز استان (اصفهان) به سه طبقه تقسیم شده و از لحاظ حسابداری و اقتصادی تفاوت میانگین هزینه‌ها مورد مقایسه قرار گرفت. نتایج آن در جدول شماره ۲ آمده است.

جدول شماره ۲ - آزمون تفاوت میانگین هزینه یک کیلو گوشت مرغ از لحاظ حسابداری و اقتصادی با توجه به فاصله به مرکز استان

فاصله از مرکز استان	از لحاظ اقتصادی	از لحاظ حسابداری
زیر ۵۰ کیلومتر	۸۶۶۳/۵ ^a	۸۶۶۳/۶ ^a
بین ۵۰ تا ۱۰۰ کیلومتر	۸۱۶۴/۴ ^a	—
بیش از ۱۰۰ کیلومتر	—	۸۹۷۱/۵ ^b

منبع: یافته‌های تحقیق

* a, b نشان دهنده منی‌دار بودن یا نبودن فواصل نسبت به هم در سطح ۹۵ درصد است و جاهای خالی هیچ‌گونه تفاوتی با سایر فواصل نداشته‌اند.

همان‌طور که مشاهده می‌شود، از لحاظ اقتصادی کم‌تر از ۵۰ کیلومتر (از لحاظ هزینه) اختلاف معنی‌داری بین میانگین هزینه‌های آن با بیش از ۱۰۰ کیلومتر در سطح ۹۵ درصد دارد پس بهتر است تولید در فاصله‌ی ۵۰ کیلومتر صورت گیرد. ولی از لحاظ حسابداری اختلاف معنی‌داری بین فواصل مشاهده نمی‌شود پس می‌توان نتیجه گرفت که از لحاظ حسابداری فرقی نمی‌کند که در کجای استان مرغ‌داری تأسیس شود.

جدول شماره‌ی ۳ - هزینه‌ی تمام شده یک کیلو گوشت مرغ از لحاظ حسابداری و اقتصادی در هر یک از شهرستان‌های مورد بررسی (ریال)

نام شهرستانها	حسابداری	اقتصادی
خمینی شهر	۷۶۱۰	۸۹۹۰
میمه و برخوار	۶۷۶۰	۷۲۴۰
نائین	۸۱۲۰	۹۶۵۰
اصفهان	۷۳۲۰	۸۶۳۰
فلورجان	۷۷۶۰	۹۱۸۰
شهرضا	۷۳۴۰	۸۰۵۰
گلپایگان	۷۳۲۰	۸۸۹۰
نجف آباد	۷۲۰۰	۸۰۰۰
کاشان	۷۲۴۰	۸۱۷۰
سیمرم	۷۶۳۰	۸۷۵۰

منبع: یافته‌های تحقیق

همان‌طور که ملاحظه می‌شود، پایین‌ترین و بالاترین هزینه از لحاظ حسابداری به ترتیب مربوط به شهرستان‌های میمه و برخوار و نائین می‌باشد که اختلاف آن‌ها در حدود ۲۰ درصد می‌باشد. از لحاظ اقتصادی پایین‌ترین و بالاترین هزینه‌ی مربوط به شهرستان‌های میمه و برخوار و نائین است که اختلاف آن‌ها در حدود ۳۰ درصد می‌باشد. پس از لحاظ حسابداری و اقتصادی شهرستان‌های که دارای بالاترین و پایین‌ترین هزینه هستند به ترتیب شامل نائین و میمه و برخوار هستند.

جدول شماره ۴- درصد هر یک از هزینه‌ها در تولید یک کیلوگرم گوشت مرغ در هر یک از شهرستان‌های مورد بررسی

شهرستان‌ها										هزینه‌ها
سیرم	کاشان	نجف آباد	گیلان	شهرضا	فلاورجان	اصفهان	نائین	میمه و برخوار	خمینی شهر	
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	کل هزینه‌ها
۰/۸۷	۰/۸۵	۰/۸۱	۰/۸۷	۰/۸۳	۰/۸۸	۰/۸۷	۰/۸۸	۰/۸۳	۰/۸۶	هزینه‌ی مواد*
۰/۰۵	۰/۰۷	۰/۰۸	۰/۰۶	۰/۰۶	۰/۰۶	۰/۰۵	۰/۰۶	۰/۰۶	۰/۰۷	هزینه‌ی پرسلی
۰/۰۸	۰/۰۸	۰/۱۱	۰/۰۷	۰/۱۱	۰/۰۶	۰/۰۵	۰/۰۶	۰/۱۱	۰/۰۷	سایر هزینه‌ها

منبع: یافته‌های تحقیق

* شامل هزینه‌ی خرید جوجه یک‌روزه، هزینه خوراک و هزینه‌ی حمل جوجه یک‌روزه خریداری شده است.

همان‌طور که در جدول شماره ۴ مشخص است، در میان ۱۰ شهرستان مورد بررسی، هزینه‌ی مواد در شهرستان نجف‌آباد پایین و در شهرستان‌های نائین و فلاورجان بالاترین است و از لحاظ هزینه‌ی پرسلی نیز پایین‌ترین هزینه‌ی مربوط به شهرستان‌های اصفهان و سیرم است. از لحاظ سایر هزینه‌ها بالاترین هزینه‌ی مربوط به شهرستان‌های میمه و برخوار، شهرضا و نجف‌آباد و کم‌ترین شهرستان اصفهان است.

جدول شماره ۵- درصد هر یک از هزینه‌ها در تولید یک کیلوگرم گوشت مرغ در هر یک از ظرفیت‌ها

ظرفیت‌ها						هزینه‌ها
بیش از ۲۵۰۰۰۰	۲۵۰۰۰۰ -	۲۰۰۰۰۰ -	۱۵۰۰۰۰ -	۱۰۰۰۰۰ -	۰ -	
۲۵۰۰۰۰	۲۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۵۰۰۰۰

کل هزینه‌ها	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
هزینه‌ی مواد*	۰/۸۰	۰/۸۵	۰/۸۴	۰/۸۶	۰/۸۷	۰/۸۲
هزینه‌ی پرستلی	۰/۰۷	۰/۰۷	۰/۰۶	۰/۰۶	۰/۰۶	۰/۰۸
سایر هزینه‌ها	۰/۱۳	۰/۰۸	۰/۱۰	۰/۰۸	۰/۰۷	۰/۱۰

مأخذ: یافته‌های تحقیق

* شامل هزینه‌ی خرید جوجه یک‌روزه، هزینه‌ی خوراک و هزینه‌ی حمل جوجه یک‌روزه خریداری شده است. همان‌طور که در جدول شماره‌ی ۵ مشخص است کم‌ترین هزینه‌ی مواد مربوط به ظرفیت بین صفر تا ۵۰۰۰ قطعه و بالاترین مربوط به ظرفیت بین ۲۰۰۰۰ تا ۲۵۰۰۰ است. از لحاظ هزینه‌ی پرستلی بالاترین مربوط به ظرفیت بیش از ۲۵۰۰۰ قطعه می‌باشد و از نظر سایر هزینه‌ها بالاترین و پایین‌ترین هزینه به ترتیب مربوط به ظرفیت‌های صفر تا ۵۰۰۰ و ۲۰۰۰۰ تا ۲۵۰۰۰ قطعه می‌باشد.

۵- نتیجه‌گیری و پیشنهادها

بر اساس نتایج حاصله می‌توان پیشنهاد زیر را ارائه کرد:

- ۱- هر ساله با جمع‌آوری هزینه‌های تولید گوشت مرغ، هزینه‌ی تمام شده یک کیلو گرم از لحاظ اقتصادی محاسبه شود تا بتوان بر اساس آن سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی صحیح صورت گیرد.
- ۲- برای مشخص کردن هزینه‌ی تمام شده می‌بایستی تحقیقات در هر کدام از استان‌ها انجام، تا بر اساس شرایط آن‌ها قیمت‌گذاری مرغ صورت گیرد.
- ۳- با توجه به کمبود اطلاعات در مورد هزینه‌های تولید، پیشنهاد می‌شود، مسؤولیت جمع‌آوری اطلاعات به عهده‌ی سازمان مشخص گذاشته شود تا برای انجام تحقیقات بتوان با مراجعه به آن سازمان اطلاعات مورد نیاز را به دست آورد.

منابع

- ۱- آستانی، غلام، بررسی وضعیت صنعت مرغداری ایران، مجله‌ی برزگر، شماره‌ی ۸۳۰-۸۲۹، ۱۳۷۹.

- ۲- بستاکی، مصطفی و حسین، صادقی، اندازه‌گیری آثار مداخله دولت در قیمت گذاری محصولات دامی، مجله‌ی اقتصاد و کشاورزی و توسعه، سال دهم، شماره‌ی ۳۷، ص ۸۲-۵۳، ۱۳۸۱.
- ۳- تاجداری، پرویز و منوچهر، افشین‌نیا، مقدمه بر آمار، صبح امروز، ۱۳۶۶.
- ۴- سالواتوره، دومینک و یوجین، آ. دبلیو، اصول علم اقتصاد، ترجمه‌ی محمد ضیایی بیکدلی و نوروزعلی مهدی‌پور، نشر احمدی ۱۳۷۰.
- ۵- شیروانی، پرویز، نظریه نمونه‌گیری، مرکز نشر دانشگاهی ایران ۱۳۶۴.
- ۶- چیدری، امیر حسین و حسین، نیک سیرت، بررسی اقتصادی عوامل تولید در واحدهای تولید مرغ گوشتی شهرستان ساوجبلاغ، مجله‌ی پژوهش و سازندگی، شماره‌ی ۵۱ ص ۲۵-۲۰، ۱۳۸۰.
- ۷- داودی، پرویز، اقتصاد خرد، چاپ مؤسسه تحقیقات اقتصادی دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۷۴.
- ۸- رکنی، حمید، صنعت مرغداری گوشتی در ایران، فصل‌نامه‌ی علمی و تخصصی چکاوک، دوره‌ی هفتم، شماره‌ی ۱، ص ۱-۱۰، ۱۳۷۳.
- ۹- فرگوسن، نظریه اقتصاد خرد، ترجمه‌ی محمود روز بهان ج ۳، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۰.
- ۱۰- فرجی، یوسف، تئوری خرد، نشر شرکت چاپ و نشر بازرگانی وابسته به مطالعات و پژوهش پژوهش‌های بازرگانی، ۱۳۷۸.
- ۱۱- ظریف فرد، احمد، حسابداری صنعتی، بحث، ۱۳۸۰.
- ۱۲- کلیان، ابوالقاسم و سیاوش، دهقان‌بان، بررسی اقتصادی و تعیین حد مطلوب مدت پروار جوجه گوشتی، مجله‌ی علوم و صنایع کشاورزی، ج ۱، شماره‌ی ۲، ص ۶۰-۴۱، ۱۳۶۶.
- ۱۳- نوفرستی، محمد، آمار در اقتصاد و بازرگانی، ج ۱ و ۲، دفتر انتشارات دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۶۵.
- ۱۴- محمدی، البرز، توانمندیها و علل ضرورت صنعت طیور، ماه‌نامه‌ی کشاورزی، صنعت، فنی و اقتصادی، شماره‌ی ۶۲، ص ۲۱-۲۲، ۱۳۸۳.

پرتال جامع علوم انسانی